

Karistusseadustiku, loomakaitseseaduse ja väärteomenetluse seadustiku muutmise seadus

§ 1. Karistusseadustiku muutmine

Karistusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) seadustikku täiendatakse §-ga 36¹ järgmises sõnastuses:

„§ 36¹. Vastutus tahtlikult tekitatud ajutise süüvõimetuse korral

Süü ei ole välistatud, kui isik on end tahtlikult viinud seisundisse, mille tagajärjel tekkinud ajutise raske psüühikahäire tõttu ei ole ta võimeline aru saama oma teo keelatusest või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtima.“;

2) paragrahvi 49 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kohus võib lisakaristusena kohaldada isikule teataval tegevusalal tegutsemise keeldu või teataval ametikohal töötamise keeldu kuni kümneks aastaks kuriteo eest või kuni kolmeks aastaks väärteo eest, kui:

- 1) isik pani süüteo toime kutse- või majandustegevuses;
- 2) isik pani süüteo toime ametikohustuste rikkumisega või ametist tulenevate õiguste kuritarvitamisega või
- 3) lisakaristuse kohaldamine on põhjendatud lapse, eaka või puudega või hooldust vajava inimese kaitseks.“;

3) paragrahvi 52² tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Looma pidamise kohta kehtestatud nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud teise inimese surm, tekitatud talle tervisekahjustus või kahjustatud tema vara või põhjustatud oluline või korduv oht teise inimese elule, tervisele või varale, samuti looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest võib kohus või kohtuväline menetleja lisakaristusena kohaldada mis tahes looma või teatud loomaliiki kuuluva looma pidamise keeldu:

- 1) kuriteo korral kuni kümneks aastaks;
- 2) väärteo korral kuni kolmeks aastaks.“;

4) paragrahvi 55¹ täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) tegutsemiskeeldu käesoleva seadustiku §-s 49 sätestatud tingimustel.“;

5) paragrahvi 58 punkti 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) süüteo toimepanemine isiku suhtes, kes on süüdlasest teenistuslikus või majanduslikus sõltuvuses, samuti süüdlase endise või praeguse pereliikme, sealhulgas abikaasa või paarisuhtepartneri, süüdlasega koos elava isiku või süüdlasest muul viisil perekondlikus sõltuvuses oleva isiku suhtes;“;

6) paragrahvi 58 täiendatakse punktiga 14 järgmises sõnastuses:

„14) süüteo toimepanemise või toime pandud süüteo eksponeerimine.“;

7) paragrahvi 120 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Teise inimese ähvardamise eest

1) tema või tema pereliikme või muu lähedase inimese tapmisega;

2) temale või tema pereliikmele või muule lähedasele inimesele tervisekahjustuse tekitamisega;

3) vägistamise või muu seksuaalse enesemääramise vastase kuriteo toimepanemisega tema või tema pereliikme või muu lähedase inimese suhtes;

4) tema kohta seksuaalse sisuga materjali ebaseadusliku avaldamisega;

5) vabadusvastase süüteo toimepanemisega tema või tema pereliikme või muu lähedase inimese suhtes või

6) olulise vara rikkumise või hävitamisega,

kui on olnud alust karta ähvarduse täideviimist, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.“;

8) paragrahv 121 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 121. Füüsilise ja vaimse tervise kahjustamine

(1) Teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) sellega on tekitatud tervisekahjustus, mis kestab vähemalt neli nädalat;

2) teo toimepanija ja kannatanu on või on olnud lähisuhtes ning tegu on toime pandud selle suhte ajal või sellest suhtest tulenevalt pärast suhte lõppemist;

2¹) see on toime pandud sõltuvussuhtes või

3) see on toime pandud korduvalt, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahalise karistusega.“;

9) seadustiku 9. peatüki 3. jagu täiendatakse §-ga 124¹ järgmises sõnastuses:

„§ 124¹. Hooldaja kohustuse rikkumine

(1) Teadvalt ja korduvalt isikule, kes haiguse, puude, vanuse või muu põhjuse tõttu on abitus seisundis või vajab hooldamist ja kelle suhtes toimepanijal lasub hooldamise kohustus, vajaliku abi, ravimite või ravi andmata jätmise või tema ravi väärkasutamise eest, ja kui puudub käesoleva seadustiku §-s 171 sätestatud süüteo koosseis, samuti teadvalt ja korduvalt tema inimväärlikust alandava kohtlemise eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahalise karistusega.“;

10) paragrahvi 157³ lõikes 1 asendatakse sõna „üheaastase“ sõnaga „kolmeaastase“;

11) seadustikku täiendatakse §-ga 157⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 157⁴. Seksuaalse sisuga materjali ebaseaduslik avaldamine

(1) Teise isiku nõusolekuta temast seksuaalse iseloomuga pildi, video või muu teose edastamise, avaldamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise, samuti sellise teose muutmise, töötlemise või valmistamise ja seejärel edastamise, avaldamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.“;

12) seadustikku täiendatakse §-ga 157⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 157⁵. Seksuaalse sisuga materjali soovimatu edastamine

(1) Teadvalt teisele isikule teda oluliselt häiriva seksuaalse sisuga pildi, video või muu teose edastamise eest tema tahte vastaselt, –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui sellega loodi oht raske psüühikahäire tekkeks, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.“;

13) seadustikku täiendatakse §-ga 157⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 157⁶. Isikuandmete avaldamine isiku tervise kahjustamise eesmärgil

(1) Isikut tuvastavate või tuvastada võimaldavate isikuandmete tema nõusolekuta edastamise, avaldamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise eest, kui selle eesmärk on ohutada teisi isikuid kahjustama tema tervist või tekitama raske psüühikahäire, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.“;

14) paragrahvi 264 lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „julmal“ sõnadega „või piinaval“;

15) paragrahvi 264 lõikes 1 asendatakse sõna „üheaastase“ sõnaga „kolmeaastase“;

16) paragrahvi 329 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Täitmisele pööratud vangistusest või kinnipidamiskohast lahkuda lubatud kinnipeetava poolt karistuse kandmise jätkamisest, samuti kuriteo eest mõistetud ja täitmisele pööratud käesoleva seadustiku §-des 49, 49¹, 50, 51, 52, 52² või 55¹ sätestatud lisakaristuse täitmisest teadliku kõrvalehoidmise eest –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahalise karistusega“;

17) seadustiku normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2024/1385/EL, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist- (ELT L, 2024/1385, 24.05.2024).“.

§ 2. Loomakaitseseaduse muutmine

Loomakaitseseaduse § 66¹¹ lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Väärteomenetluse seadustiku muutmine

Väärteomenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 73 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) otsuse rahatrahvi, põhikaristusena sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise, rahatrahvi ja lisakaristusena sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise, riigisaladusele ja salastatud välisteabele juurdepääsu õiguse äravõtmise, riigisaladuse ja salastatud välisteabe töötlemise õiguse äravõtmise või loomapidamise keelu kohaldamise kohta;“;

2) paragrahvi 74 lõike 1 punkti 11¹ täiendatakse pärast sõnu „äravõtmise tähtaeg“ sõnadega „või loomapidamise keelu tähtaeg“;

3) paragrahvi 74 lõike 1 punkti 19 täiendatakse pärast sõnu „äravõtmise osas“ sõnadega „või loomapidamise keelu kohaldamise osas“;

4) paragrahvi 83 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) vääртеoasja arutades on vaja otsustada aresti mõistmine või alaealise mõjutusvahendi kohaldamine.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 14. septembril 2026. a nr 2-6/26-01734

Vabariigi Valitsuse nimel
(allkirjastatud digitaalselt)

Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik